
האוניברסיטה העברית בירושלים

סילבוס

פשיזם - עבר והווה - 56441

תאריך עדכון אחרון 22-08-2016

נקודות זכות באוניברסיטה העברית: 2

תואר: בוגר

היחידה האקדמית שאחראית על הקורס: מדע המדינה

השנה הראשונה בתואר בה ניתן ללמוד את הקורס: 0

סמסטר: סמסטר ב'

שפת ההוראה: עברית

קמפוס: הר הצופים

מורה אחראי על הקורס (רכז): ד"ר עופר כסיף

דוא"ל של המורה האחראי על הקורס: ofer.cassif@huji.ac.il

שעות קבלה של רכז הקורס: יום שני, 11:00-12:00, בתיאום מראש

מורי הקורס:

תאור כללי של הקורס:

את הפשיזם לגונו ראו לראות כחלק אינטגרלי מההיסטוריה האירופית ומן המחשבה הפוליטית המודרנית, ולא כסטייה מקרית (משל היה "תאונה") או כחריגה חד פעמית מהמחשבה הפוליטית שלאחר המהפכה הצרפתית. קורס זה יבחן את עיקריה של המחשבה הפשיסטית ואת שורשיה הרעיוניים והפילוסופיים, ויתחקה אחר יסודותיה ומרכיביה המודרניים, הערכיים והמדעיים.

מטרות הקורס:

מטרת הקורס הינה לספק לסטודנטים כלים להבנת המחשבה הפשיסטית לגונו, ואת ההקשר לצמיחתה.

תוצרי למידה

בסיומו של קורס זה, סטודנטים יהיו מסוגלים:

בסיומו של קורס זה הסטודנט יוכל לאבחן תופעות פשיסטיות למיניהן, תוך הבנת מרכיביהן הרעיוניים, והסיבות לצמיחתן.

דרישות נוכחות (%) :
100%

שיטת ההוראה בקורס: הוראה פרונטלית ודיון בכיתה.

רשימת נושאים / תכנית הלימודים בקורס:

שיעור 1. מבוא: מודרניזם, רציונליזם ואידיאולוגיה.

שיעור 2. רקע היסטורי לצמיחת הרעיון הפשיסטי האירופי.

שיעורים 3-4. קווים כלליים למחשבה הפשיסטית.

שיעור 5. מלחמת העולם הראשונה ותהליך הפשיזציה של אירופה.

שיעורים 6-7. פשיזם צרפתי.

שיעורים 8-9. פשיזם איטלקי.

שיעור 10. המקרה הגרמני: האם הנאציזם סוג של פשיזם?

שיעור 11. פשיזם ספרדי.

שיעורים 12-13. ניאו-פשיזם ופוסט-פשיזם.

חומר חובה לקריאה:

שיעור 1. מבוא: מודרניזם, רציונליזם ואידיאולוגיה.

שיעור 2. רקע היסטורי לצמיחת הרעיון הפשיסטי האירופי.

- דייוויד תומסון, אירופה מאז נפוליאון כרך א' (תל אביב: זמורה ביתן, 1995), ע"ע 311-274.
- מרגרט מקמילן, המלחמה ששמה קץ לשלום (ת"א: עם עובד, 2013), ע"ע 52-31.

שיעורים 3-4. קווים כלליים למחשבה הפשיסטית.

- זאב שטרנהל, לא ימין ולא שמאל (תל אביב: עם עובד, 1988), ע"ע 64-27.
- קווין פסמור, פשיזם (תל אביב: רסלינג, 2006), ע"ע 41-9.

שיעור 5. מלחמת העולם הראשונה ותהליך הפשיזציה של אירופה.

- פול ג'ונסון, היסטוריה של הזמן המודרני כרך א' (תל אביב: דביר, 1995), ע"ע 23-9.
- Stanley G. Payne, *A History of Fascism* (London: Routledge, 2003), pp. 71-79.

שיעורים 6-7. פשיזם צרפתי.

זאב שטרנהל, מריו שניידר ומאיה אשרי, יסודות הפשיזם (תל אביב: עם עובד, 1992), ע"ע 192-137.

שיעורים 8-9. פשיזם איטלקי.

Roger Griffin, *The Nature of Fascism* (NY: St. Martin's Press, 1991), pp. 56-84.

שיעור 10. המקרה הגרמני: האם הנאציזם סוג של פשיזם?

Michael Mann, *Fascists* (Cambridge: Cambridge University Press, 2004), pp. 139-176.

שיעור 11. פשיזם ספרדי.

- שטרנהל, המחשבה הפשיסטית לגוניה (תל אביב: ספרית פועלים, 1988), ע"ע 201-186.
- Stanley G. Payne, *Fascism in Spain 1923-1977* (Wisconsin: University of Wisconsin Press, 1999), pp. 51-68.

שיעורים 12-13. ניאופשיזם ופוסט-פשיזם.

- A. James Gregor, *The Search for Neofascism: The Use and Abuse of Social Science* (Cambridge: Cambridge University Press, 2006), pp. 54-74.
- Walter Laqueur, *Fascism: Past, Present, Future* (Oxford: Oxford University Press, 1996), pp. 147-168.

חומר לקריאה נוספת:

יפורט במהלך הקורס, במידת הצורך

הערכת הקורס - הרכב הציון הסופי:

מבחן מסכם בכתב/בחינה בעל פה 100 %

הרצאה 0 %
השתתפות 0 %
הגשת עבודה 0 %
הגשת תרגילים 0 %
הגשת דו"חות 0 %
פרויקט מחקר 0 %
בחנים 0 %
אחר 0 %

מידע נוסף / הערות:

חובות הקורס:

הערה חשובה: במהלך הקורס יכול המרצה במסגרת שיקול דעתו האקדמי להחליט על שינוי בתכנית הקורס, לרבות שינויים במטלות המפורטות בסילבוס של הקורס.
- נוכחות סדירה בשיעורים הינה בגדר חובה! מי שייעדר מארבעה שיעורים ומעלה לא יוכל לגשת לבחינת הסיום וייכשל בקורס.